

Betong! Pendellampen «Aplomb» fra italienske Foscarini. Design: Paolo Lucidi og Luca Pevere, 2010. Pris: 2890 kr.

Trendy natur

Også lamper er en del av den naturlige trenden. Enten de blir laget av miljøvennlige naturprodukter eller henter former og motiver fra naturen. Helst begge deler.

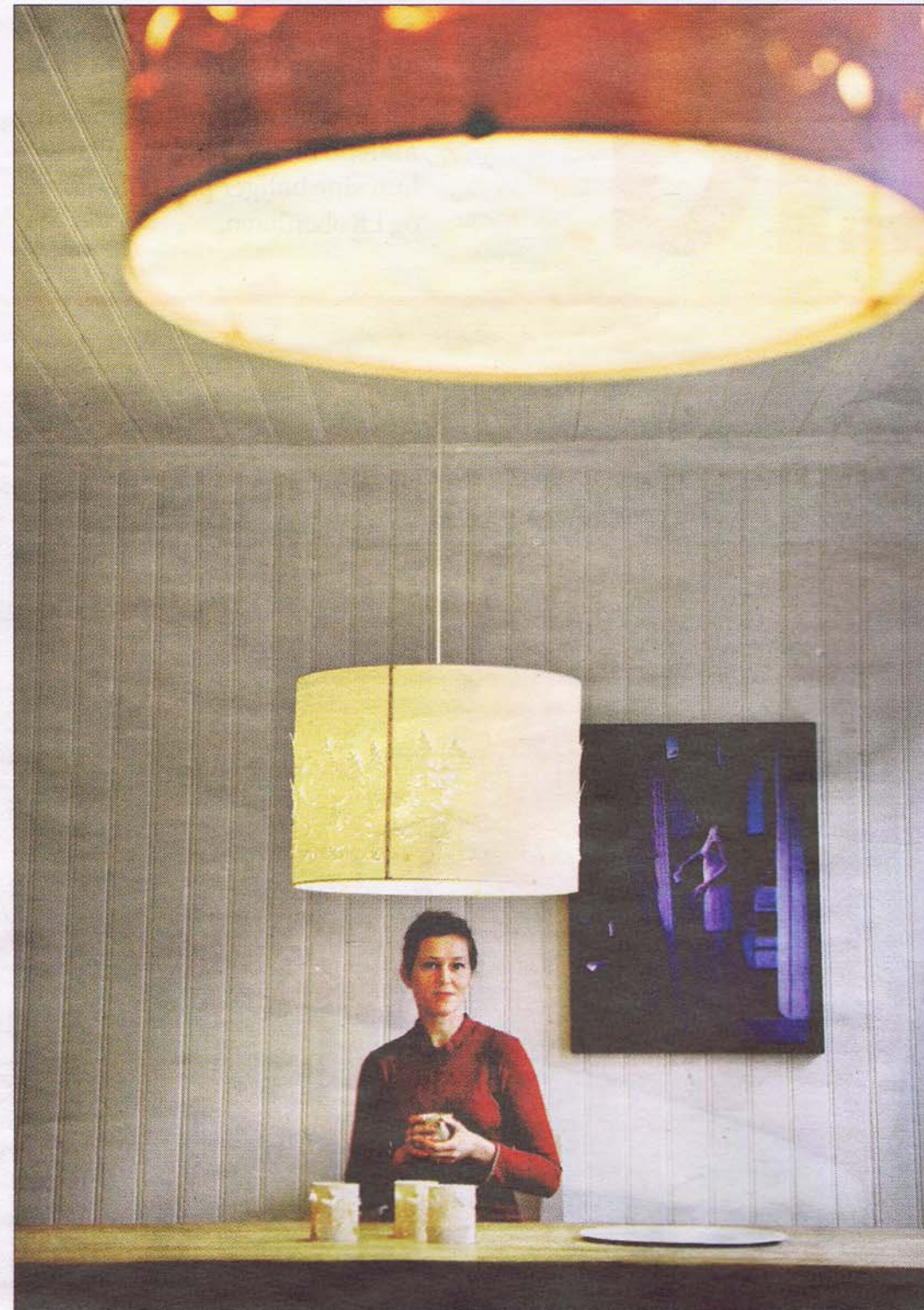
Vi har sett det. Først på messer og etterhvert i butikkene. Trenden ble tydelig med røffe lamper laget av kvist og kvas, stein og imitert gress på møbel- og lysmessen i Stockholm i februar fjor. Fortsatte i litt mer foredledede former på messen i vinter, og vi tipper at det blir enda mer som trekker i samme retning på messen i februar 2011. Dessuten er det begynt å komme fikse produkter ut av eksperimenteringen med LED-lys og andre lyskilder enn glødepæren, som skal uttrykkes. Til mange menneskers forvilelse.

Flere og flere designere driver nå opplysende virksomhet, så å si. Flere og flere produsenter satser på varierende belysningsalternativer. Vi behøver ikke søke så langt som mot Italia, Nederland og Tyskland for å finne firmaer som stiller skarpt på lysfronten, men det kommer mye fint og godt derfra. Skandinavia hevder seg svært bra med belysning som passer til de nordiske lysforhold under skiftende årstider.

I Norge har vi fått Northern Lighting, som i løpet av kort tid har satt i produksjon gamle, glemte klassikere så vel som spreke nykomere av ulike designere. Og så der, eller ikke minst der, er de inspirert av naturen og dagliglivet. For eksempel har Hareide Designmill hatt norske fjell og daler i tankene da den snøhvite pendellampen «Illusion» ble til – tilsvinnelatende ved hjelp av hvit magi. Den ser ut som et svevende bord med lampe der den henger. Og «Diva» av duoen Peter Natedal & Thomas Kalvatn Egseth er enda et eksempel på hva man kan få ut av et tre.

Sjekk ellers ut lysende elghoder og lignende artigheter på www.northernlighting.no

edel.bakkemoen@aftenposten.no

– Jeg er både designer og forretningskvinne. Det er grenser for hvor mye jeg kan reise rundt med skoglampene mine, men det er gøy at de vekker ekte interesse, sier Cathrine Kullberg. Den største lampen i hvit ask har en butikkpris på 4800 kroner.

Rovfuglen kretser over skogen, reven lusker rundt. Småfuglene sitter stille. Alt er skåret ut i en lampe av tre.

Lys i skogen

EDEL BAKKEMOEN
TOM A. KOLSTAD (foto)

Det lyser i et par vinduer på Vålerenga, i et trehus fra 1870. Vi er på vei hjem til designeren og hennes skogfylte rike midt i hovedstaden.

Hjemme og ute er Cathrine Kullbergs lampe en suksess. Hun forteller om en annen som så lyset på et fortau:

Redaktøren i det japanske Elle Interiør spaserte forbi den norske ambassaden i Tokyo. Han tente på lampen han så i vinduet. Banket på og ble sluppet inn. Litt senere satt han hjemme i stuen hos designeren og spiste middag med familien under skoglampen. Han kunne nesten mer om skandinavisk design enn designeren selv, enda hun som statsviter og kunsthistoriker hadde sitt virke hos Norsk Form før hun dro til Lon-

don og kom hjem med en mastergrad fra Central Saint Martins College of Art and Design i 2000. Resultatet ble to helsider om Cathrine Kullberg i japanske Elle. Og pendellampen i den nyeste varianten av hvitbeiset ask er blitt pop. Et lass er sendt til Japan nå.

Slik kan ambassadene også virke som formidlere av norsk design, kunst og håndverk. «Norwegian Forest» heter lampen med grantrær, dyr, fugler og signaturen CK på. Den henger i flere norske ambassader.

Håndverk. Det er et tak for hvor mange eksemplarer som kan lages av «Norwegian Forest». De fleste lages av svensk bjerk, men også andre treslag brukes. Mønsteret svis med computerstyrt laserskjærer og lampen sys sammen med lærtråd. Først gjorde hun det meste

selv, nå sitter to kvinner i et lite firma i Sverige og gjør håndarbeidet. Hun har lært dem opp.

Begrenset produksjon.

– Dette er ikke noe som kan settes bort til serieproduksjon i Kina, så det sier seg selv at opplaget blir begrenset. I hvert fall foreløpig. Etterspørselen er relativt god, men det er mange markeder igjen. Det er grenser for hvor mye jeg kan reise rundt på messer i verden med den, men jeg gleder meg over den oppriktige interesse den vekker hos mange. Utenfor Norden blir den ansett som ekstremt skandinavisk, men som en moderne kommentar til det som har vært tidligere, sier designeren.

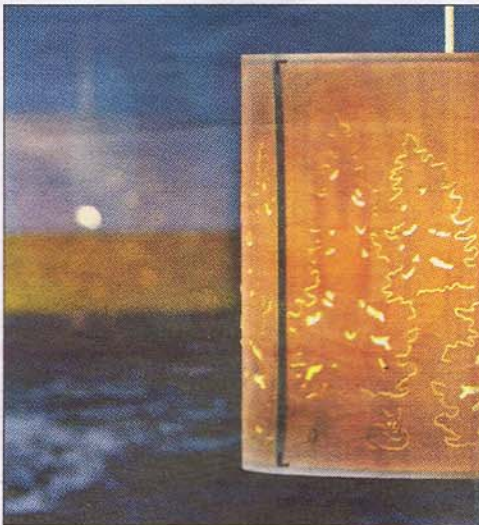
I 2006 startet hun Cathrine Kullberg Lighting, og våren 2007 lanserte hun sin første lampe.

– Det begynte med at jeg ville

jobbe med tynn finér; et skjørt, men sterkt materiale. Det er ikke vanlig å skjære i så fine finérplater, men jeg satt med en Stanley-kniv og perforerte og ønsket å få til en tredimensjonal effekt. Det er utfordrende på grunn av spenning i treet. Jeg fant ut at det sprekker hvis man skjærer rett, og måtte lage et mønster med mange diagonaler. Da kom skogmotivet med grantrær naturlig frem etter hvert. Og i skogen er det fint å ha små, uanselige dyr, forteller hun.

Husflidstrend. Lampen vokste altså mer eller mindre tilfeldig frem av et funksjonelt behov for å kutte i tre, men nå sier folk at det var sannelig godt timet, for den går rett inn i naturtrenden i Europa nå.

Tretemaet gjør at lampen brukes på mange forskjellige måter.

«Norwegian Forest» i bjerk. Det var stas da illum i København hengte opp 40 slike i sin juleutstilling i fjor, og NRK kom på besøk.

Lampen finnes i mindre varianter. Disse skjermene i bjørkenever er til å sette over telys eller henge opp som dekorasjon på en kvist – eller på juletreet.

Den er stemningsskapende, og ser nesten naiv ut med sine små sting. Det er ingen komplisert teknologisk vare.

Sterk bevegelse. Noen ser den som en perfekt hyttelampe, men de fleste fins i moderne boliger.

Lampene blir gjerne plukket ut i design- og håndverkssammenhenger og blir brukt i bøker og andre publikasjoner. Mange er nå opptatt av produkter som er laget av menneskehender. Det er en sterk bevegelse for tiden, og det er mye morsomt som skjer innen moderne husflids- og håndverksbaserte produkter i Norge.

– Det er gøy å være med på. Selv om det nok ikke er helt stuert blant de mest hardkjernede industridesignere, sier Cathrine Kullberg.

edel.bakkemoen@aftenposten.no

Ikke for mye lys – og dim hvis du kan!

– Med bevisst plassering av lys og skygge skaper man et dynamisk og stemningsfullt hjem, sier konsulentene Vibeke Herding Solberg og Mariann Lange Hønsvall hos Expo Nova i Oslo.

Nordmenn er opptatt av det varme og hyggelige lyset, i større grad enn våre naboer i sør. Det er naturlig, siden lyset hos oss er kaldere, og store deler av året er mørketid. Ofte ser vi at det kan være for mye lys i en bolig.

Utviklingen av lyskilder som LED og sparepærer skyter fart. Som allmennbelysning er disse

lyskildene fortsatt for kalde, og det anbefales å begrense bruken av disse til funksjonsbelysning og utendørsbelysning.

Når vi lyssetter boliger, tenker vi på både allmennbelysning, funksjons- og stemningsbelysning.

Allmennbelysning er det generelle lyset i boligen, ofte i form av downlights, utenpåliggende spot-

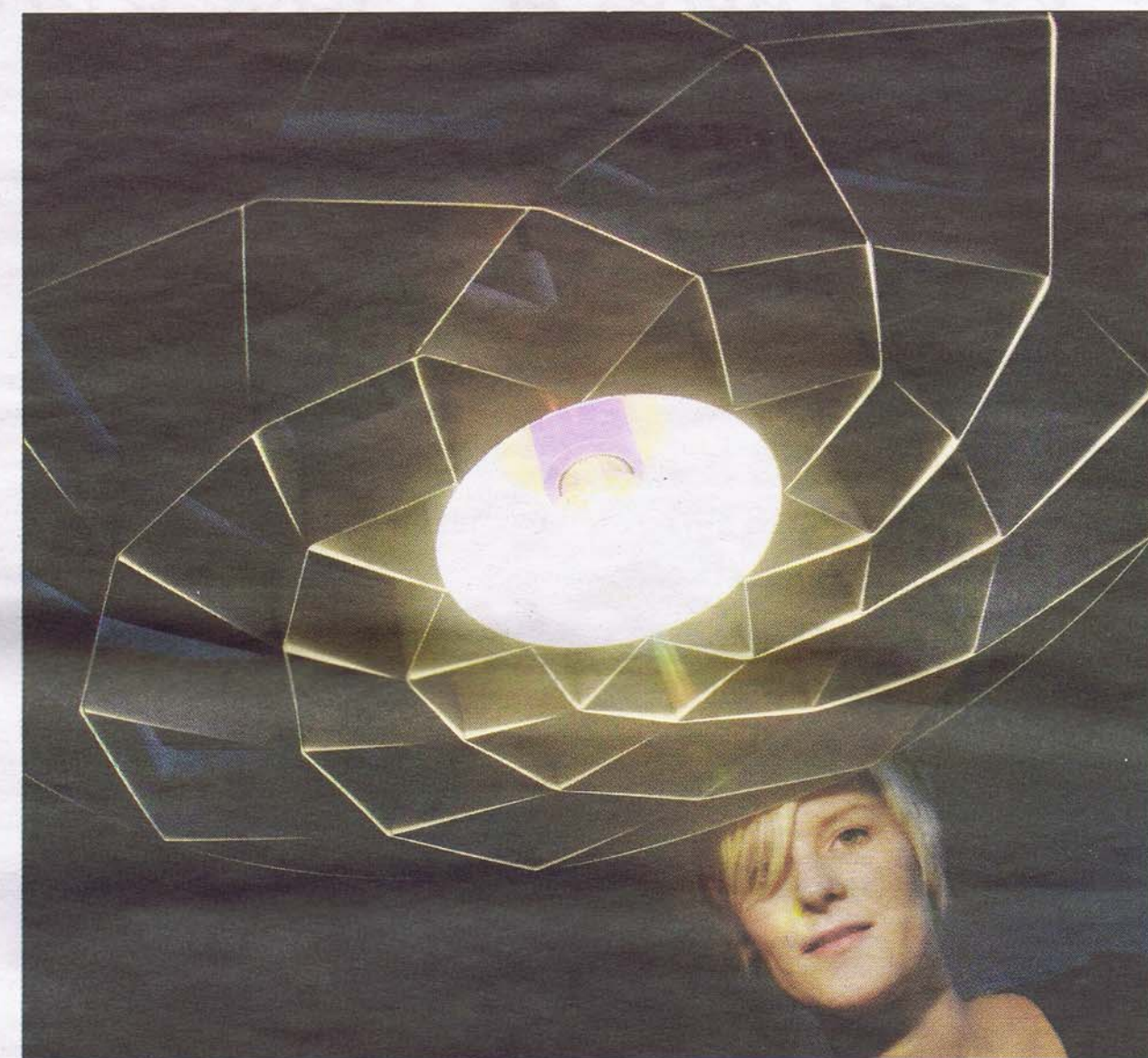
baser og opplyslamper. Det skal være godt lys, uten at lampen behøver å være fremtredende. Det er viktig at lyset kan dimmes. Da kan man kombinere flombelysning og dempet belysning til de ulike scenarioene vi har i hjemmet vårt.

Funksjonsbelysning er lamper som bør kunne rettes i ønsket retning. Eksempler på dette er lese- lamper, billedbelysning og garderobebelysning.

For å skape stemning er det fint å leke med lys. En flott lampe over

spisebordet er både dekorativ og funksjonell. Å henge en pendel i et hjørne eller legge en lampe på gulvet er også eksempler på hvordan man kan skape stemning med lys. Innfelt vegg-belysning et annet. Markedet bugner av flotte lamper.

Industrielle lyskilder og armaturer er trendy. Lyskilden som ofte brukes, kalles halogen QR111, og er en fysisk større lyskilde som gir en videre lysvinkel og et lunere lys.

– Både «Lily Lamp» og «Story» er prototyper som jeg nå forsøker å få satt i produksjon i Skandinavia, sier den nyutdannede industridesigneren Vibeke Skar.

Liljer og frosne strikkeroser

– Jeg blander norsk tradisjon med moderne teknologi, sier industridesigner Vibeke Skar. Og lar lampene blomstre.

Hun kom nettopp hjem fra Japans største designmesse i Tokyo, der hun stilte ut sammen med en gruppe norske designere under temaet «En personlig historie fra Oslo». Alle objektene skulle linkes til et utvalgt sted i Oslo, og hun gikk til Botanisk hage og lot seg inspirere av victorialiljen, som skiller seg ut fra alle andre.

Skifter farge. – Den har kjempestore blader, som tåler at en person sitter på dem. Når blomsten åpner seg, kommer fargen frem i midten etter et døgn. Jeg prøvde å bringe alle detaljer fra planten inn i en pendellampe. Den har en hvit ramme formet som bladet, og innenfor er det et mønster av aluminiumsremser som er satt inn i hverandre. Når solen skinner på den hvite lampen, kommer det en lilla farge i midten. Eller en annen etter lampens miljø. Liljelampen lager slagskygge med form som en blomst på bordet under. Den har et preg av origami, altså japansk brettekunst, og ble utrolig

godt mottatt i Tokyo, forteller Vibeke Skar.

Hun fikk sin mastergrad fra Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo i fjor etter å ha tatt bachelorgraden i industridesign og visuell kommunikasjon i Italia, og har siden jobbet med produkter i ulike materialer.

– Det er spennende å bruke materialene på forskjellige måter og få frem deres egenskaper, samtidig som jeg jobber mye med formen. Alle mine produkter linkes til en historie, slik at de får med seg en tilhørighet som brukeren kan føle seg hjemme i – eller kanskje fremmed og nysgjerrig overfor, sier designeren.

På den store Milano-messen i april vakte hun og masterstudenten Ida Noemi Vidal oppmerksomhet med porselenslampen «Story», som også siden har fått mye respons og har vært avbildet i magasiner verden rundt. De har ennå ikke funnet noen produsent.

– Lampen gjenspeiler norsk tradisjon og levesett, og vi har blandet håndverk med moderne teknologi på en måte som gjør hver enkelt lampe unik. Formen er hentet fra en smeltende istapp, et kaldt og hardt materiale som får et mykt og varmt uttrykk med strikkeskjæret som leker med det transparente porselenet.

Den sandblåste porselenslampen «Story» er inspirert av smeltende istapper, snø og tradisjonelt strikkeskjæret. Prototyp.